

Ehkäisevä päihdetyö Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnissa vuonna 2023

Kaupunginhallitus 20.11.2023 § 329
2763/06.01.00/2023

Valmistelu- ja lisätiedot
hyvinvointikoordinaattori Petra Bärlund-Hämäläinen
etunimi.sukinimi@porvoo.fi

Ehkäisevä päihdetyö on hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin kunnassa edelleen lakisääteistä työtä (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015, 5 ja 6 §, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 § ja 7 §). Tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä pyrkimällä estämään ja vähentämään alkoholin, tupakan, nikotiinituotteiden, huumeiden ja ongelmallisen rahapelaamisen haitallisia vaikutuksia. Kohderyhmänä on koko Porvoon väestö, erityisesti he, joille päihteiden käyttö ja riippuvuudet eivät ole vielä aiheuttanut huolta.

Aluehallintovirastot ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kartoittivat kuntien ehkäisevän päihdetyön tilannetta keväällä 2023. Kyselyssä selvitettiin muun muassa kuntien ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilön olemassaoloa, resursseja ja tehtäviä, johtamista ja yhteistyötä, suunnittelua ja seurantaa, sisältöjä ja painotuksia sekä vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Kyselyyn on Porvoon kaupungin osalta vastannut hyvinvointikoordinaattori. Kyselyä ei suunnattu lainkaan hyvinvointialueille.

Liitteenä olevassa ”Ehkäisevä päihdetyö Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnissa vuonna 2023” – raportissa on myös Itä-Uudenmaan osalta kuntakohtainen kooste kunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteista. Vaikka ehkäisevää päihdetyötä voidaan järjestää ja koordinoida kunnissa monin eri tavoin kuntien itsehallinnon hengessä, on tietyt perusrakenteet tunnistettu aiemmissa selvityksissä sellaisiksi, joilla voidaan edesauttaa työn suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Siksi raportissakin on taulukoissa koottuna seuraava tieto; onko kunnissa nimetty ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, onko kunnassa ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin, onko kunnassa ehkäisevää päihdetyötä toimeenpaneva monialainen työryhmä ja onko kunnassa ehkäisevän päihdetyön sisältävä toimintasuunnitelma.

Raportista käy Porvoon osalta ilmi, että ehkäisevän päihdetyön jatkuminen kuntien lakisääteisenä tehtävänä hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin ei ole tullut yllätyksenä. Rakenteiden osalta olemme Porvoossa hyvällä tasolla ja aihe on hallinnassa. Kaikissa rakenteisiin liittyvissä kyselykohdissa olemme vastanneet kyllä.

Kaupungin konsernipalveluiden Rahoitus ja Strategia - palvelualueella toimiva hyvinvointikoordinaattori toimii vuoden 2023 alusta oman työnsä ohessa **yhdyshenkilönä** ehkäisevän

päihdetyön asioissa. Porvoon kaupungin hallintosääntöön on päivityksen yhteydessä nimetty kaupunginhallitus ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavaksi **toimielimeksi**.

Hyte-työn työryhmiä on vahvistettu kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä (§ 16/2023). Ehkäisevän päihdetyön käytännön toimeenpanosta vastaava **monialainen työryhmä** on tällä hetkellä hyte-ohjausryhmä. Erillistä, vain ehkäisevää päihdetyötä käsittelevää työryhmää ei olla nähty tarpeelliseksi vielä tässä vaiheessa käynnistää. Tämä johtuu siitä, että ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma on päivityksessä (osana hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2024-2025) ja siitä, että parhaita tapoja toteuttaa ehkäisevää päihdetyötä kaupungin nykyresurssein muotoutuu ja lisäksi käytännön roolitus hyvinvointialueen kanssa ei ole vielä kokonaan selkeytynyt. Tästä huolimatta ehkäisevää päihdetyötä tehdään koko ajan laajasti kaupungin eri toimialoilla.

Ehkäisevän päihdetyön sisältävä **toimintasuunnitelma** Mielensterveys- ja päihdesuunnitelma 2019-2023 on voimassa 31.12.2023 asti. Hyvinvointialueuudistuksen myötä tämä suunnitelma on päivityksessä ja tarkoitus on saattaa ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus osaksi Porvoon kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2024-2025, jossa myös kuvataan kaupungin toiminta ehkäisevän päihdetyön teemoissa. Tätä ennakkoiden on kesällä 2023 tilannekuvan selkeyttämiseksi kaupungin eri toimialoilla toteutettu kartoitus ehkäisevää päihdetyötä tukevista toiminnoista ja toimintamalleista.

Liite
Raportti

Apulaiskaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus merkitsee aiheen tiedoksi.

Päätös
Kaupunginhallitus merkitsi aiheen tiedoksi.